

Verricht goede daden binnen de beschikbare tijd - doel van het leven en religie

Vrijdag *khutba* door Dr Zahid Aziz, voor Lahore Ahmadiyya UK, 12 januari 2024

تَبْرَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾
الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ﴿٢﴾

“Gezegend is Hij in Wiens hand het koninkrijk is, en Hij heeft macht over alle dingen. Die de dood en het leven heeft geschapen, opdat Hij u zal beproeven wie van u **het beste in daden is**. En Hij is de Machtige, de Vergevensgezinde.” (67:1-2)

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَىٰ أَنَّمَا إِلَهُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ ۚ فَمَن كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴿١١﴾

“Zeg: Ik ben slechts een sterveling als u. Aan mij is geopenbaard dat uw god één God is. Derhalve, wie ook zijn Heer hoopt te ontmoeten, **hij dient goede daden te verrichten** en niemand tot deelgenoot (van Allah) te maken in de dienst van zijn Heer.” (18:110)

We weten allemaal dat de heilige koran vaak benadrukt dat het hoog noodzakelijk is om goede daden te doen. Meestal wordt dit genoemd in combinatie met het hebben van geloof, zoals in de steeds terugkerende zinsnede “zij die geloven en goede daden verrichten”. Het doen van goede daden is echter van zo’n wezenlijk belang, dat het soms apart vermeld wordt, zonder naar geloof te verwijzen. De verzen die ik hierboven heb voorgelezen zijn van deze soort.

De eerste passage staat direct aan het begin van een *sūrah*, wat laat zien dat het een grondbeginsel verkondigt. En dat beginsel is dat het feitelijke doel van het menselijk leven is, dat mensen beproefd en getest zullen worden om te zien wie het beste is in het doen van goede daden. Dezelfde gedachte wordt ook verkondigd in het begin van de *sūrah* die bekend staat als *Al-Kahf*, of ‘De Grot’, in deze woorden:

إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لِّهَا لِنَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ﴿٧﴾

“Waarlijk, Wij hebben al wat op de aarde is tot een verfraaiing (*zīnah*) voor haar gemaakt, opdat Wij hen zullen beproeven (aangaande) wie van hen het beste is in daden.” (18:7)

Mensen hebben de hulpbronnen op deze aarde gekregen, waarmee ze de planeet fraai en comfortabel maken. We zien dit aan de schitterende gebouwen, wegen, parken, enz. die om ons heen staan. Zelfs woestijnen, bijvoorbeeld in Arabische landen, zijn verfraaid. Toch is het doel van al deze materiële schoonheid om mensen te testen om te zien of ze goede daden verrichten terwijl ze van deze schoonheid genieten. Maar het volgende vers zegt:

وَإِنَّا لَجَعَلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ۝

“En waarlijk, Wij zullen wat daarop is tot een kale bodem maken, zonder plantengroei.”(18:8)

Als mensen niet slagen in de beproeving en test van het doen van goede daden, dan wordt de schoonheid waarmee ze de aarde verfraaiden gereduceerd tot stof, zonder plantengroei. Dit kan rechtstreeks door hun eigen toedoen gebeuren, of door de werking van een natuurwet. Er zijn talloze voorbeelden, zowel uit het verleden als uit het heden, waar je op foto's kunt zien van hoe een stad eerst bloeide en hoe het er uitzag na verwoest te zijn.

Net zoals het feitelijke doel van de schepping van het menselijk leven, en het voorzien in geweldige hulpbronnen, is dat mensen goede daden zullen verrichten, zo is ook de reden voor Allah om religieuze leringen te zenden om mensen in staat te stellen goede daden te doen. Dit staat in het tweede vers dat ik aan het begin voordroeg, dat aan het einde van dezelfde *sūrah Al-Kahf* staat. Dat vers vat de hele islam samen in een korte en eenvoudige zin. Allah draagt de profeet Mohammed (vrede zij met hem) op om tot de mensen te verkondigen: Ik ben niets anders dan een sterveling zoals jullie. Dit betekent dat de Profeet dezelfde plichten en verantwoordelijkheden had om goede daden te verrichten en Allah te aanbidden als wat hij andere mensen leerde om te doen.

Het verschil tussen hem en andere stervelingen was niets anders, dan dat hij een boodschap van Allah had ontvangen om te zeggen dat Hij de enige echte God is. En verder moest de profeet Mohammed verkondigen, dat hij die leringen had ontvangen waardoor iemand, bij wijze van spreken, Allah kan ervaren in dit leven en in het hiernamaals. Het vers zegt vervolgens dat het eerste en belangrijkste wat een persoon moet doen om “Allah te ontmoeten” het verrichten van goede daden is. Het enkel en alleen aanhangen van bepaalde geloofsovertuigingen kan niemand tot God brengen. Evenmin kan het behoren tot een bepaald zogenaamd uitverkoren volk, of jezelf een bepaalde naam of etiket opplakken, iemand tot God brengen.

Verder wordt naast goede daden vermeld dat hij in zijn aanbedding en het dienen van Allah niemand anders tot deelgenoot van Allah mag maken. Nu kwamen profeten en heilige personages van de verschillende religies om de mensen de weg naar God te wijzen. Mensen hebben daarom de natuurlijke behoefte om hen als deelgenoten van God te beschouwen en te vereren. Er wordt immers gezegd dat je God alleen via hen kunt

bereiken. Dus in die zin kunnen hun volgelingen hen beschouwen als een deel van God zelf. Om deze verkeerde gedachte weg te nemen, begint dit vers met de uitspraak van de Profeet: "Ik ben slechts een sterveling zoals jullie". Dit brengt een scheiding en een onderscheid teweeg tussen een profeet als mens en de leerstellingen van die profeet. Moslims baden natuurlijk achter de Profeet, maar ze baden niet tot de Profeet. Ze deden met hem mee in het bidden tot Allah. Een andere betekenis van "maak anderen niet tot deelgenoot van Allah" in dit vers dat over goede daden gaat, is dat men een goede daad niet moet verrichten vanwege een of ander lager doel of gewin, of voor de show, of om iemand anders een plezier te doen. Nee, goede daden mogen alleen worden gedaan om dichter bij Allah te komen.

Hier wil ik erop wijzen dat moslims, op basis van de Hadith, geloven dat ze op vrijdag deze *sūrah Al-Kahf*, hfdst. 18 van de koran, of een deel ervan, moeten reciteren. En zoals ik eerder al heb gezegd, vertelt dit hoofdstuk ons aan het begin dat het doel van het scheppen van leven op aarde is dat mensen goede daden verrichten, en het vertelt ons in het laatste vers dat het zenden van de godsdienst en de openbaring hetzelfde doel heeft: namelijk dat mensen goede daden verrichten.

Er zijn andere plaatsen in de koran waar de nadruk ligt op het verrichten van goede daden. We lezen bijvoorbeeld in hfdst 7:8-9:

وَالْوِزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْبٰغِيضُونَ
وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ

“En de weging op die dag zal rechtvaardig zijn. En wat hen betreft van wie het gewicht (aan goede daden) zwaar is — zij zijn het die zullen slagen. En wat hen betreft van wie het gewicht (aan goede daden) licht is — zij zijn het die hun zielen verlies hebben doen lijden, omdat zij niet in Onze mededelingen geloofden.”

Dit leert ons dat op de dag des oordeels iedereen beoordeeld zal worden naar de mate van en hoeveelheid aan goede daden die hij in dit leven heeft verricht. Dat wordt hier beschreven als een rechtvaardig of waar oordeel. Het oordeel zal niet gebaseerd zijn op wat iemand in dit leven over zichzelf heeft gezegd of beweerd, maar op het praktische goede dat hij of zij heeft gedaan. Zij die veel op hun conto hebben staan, zullen erin slagen hun ziel in dit leven te ontwikkelen en Allah in het volgende leven te bereiken. Maar zij die maar weinig op hun conto hebben staan, veroorzaken een verlies voor hun eigen ziel omdat, zoals hier staat, zij hebben gefaald om recht te doen aan de leringen en de boodschap die Allah heeft gezonden. Met andere woorden, het doel van de mededelingen van Allah was dat de mensen zouden leren om in grote overvloed goede daden te verrichten. Daarom hebben zij die slechts een fractie van al hun goede daden in hun leven hebben verricht, deze mededelingen niet behandeld met de rechtvaardigheid die deze mededelingen verdienden.

Het is natuurlijk duidelijk dat iemand alleen goede daden kan verrichten als hij in leven is, en we hebben allemaal maar een beperkte levensduur op deze wereld. De koran beschrijft minstens drie keer het tafereel van iemand die op het punt staat te sterven, of net gestorven is, en die zich realiseert dat hij niet de goede daden heeft gedaan die hij had moeten doen. Hij roept Allah wanhopig aan om hem terug te sturen en hem een nieuwe kans te geven. De koran zegt:

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ
لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ
قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ

“Tot, wanneer de dood tot een van hen komt, hij zegt: Zend mij terug, mijn Heer. Wellicht zal ik goed doen wat ik heb achtergelaten. In genen dele! Het is (slechts) een woord dat hij spreekt. En vóór hen is een slagboom tot de dag dat zij opgewekt worden (op de dag des oordeels).“ (23:99-100)

En verder, terwijl het zich tot de moslims richt:

وَأَنْفِقُوا مِنْ مَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ
رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِنَ الصَّالِحِينَ
وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

“En geef uit van wat Wij u hebben gegeven, al eer de dood tot een van u komt, zodat hij zegt: Mijn Heer! waarom hebt U mij geen uitstel tot een nabije tijd gegeven, opdat ik aalmoezen zou hebben gegeven en (een) van degenen zou zijn die goede werken deden? En Allah geeft geen uitstel aan een ziel wanneer haar bestemde tijd gekomen is. En Allah is zich Bewust van wat u doet.” (63:10-11)

Op de derde plaats staat dat zij degenen in de hel zijn zullen zeggen:

رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ۖ أَوْ لِمَ
نُعَذِّبُكُمْ مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ ۖ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ ۖ

“O onze Heer! neem ons (er) uit; wij zullen goede werken doen, anders dan die wij plachten te doen. Hebben Wij u niet lang genoeg in leven gehouden, opdat hij die indachtig wilde zijn daarin indachtig zou zijn? En de waarschuwer kwam tot u.” (35:37)

De hel is feitelijk niets anders van de toestand van realisatie en spijt van een persoon, dat hij de kans om de goede daden die hij had moeten doen heeft gemist.

Een paar dagen geleden overleed plotseling in Lahore een zeer gewaardeerd lid van onze Lahore Ahmadiyya gemeenschap, de heer Arshad Alvi. Hij had vele jaren lang veel werk verricht in het publiceren van voornamelijk de Urdu, maar ook enkele Engelse, boeken van onze Beweging. Hij had een enorm aantal waardevolle artikelen die gedurende tientallen jaren in het tijdschrift van onze Beweging waren verschenen over verschillende onderwerpen, die zich over meer dan honderd jaar uitstrekten, in boekvorm gebundeld. Nog maar drie weken geleden schetste hij zijn plannen voor het komende jaar om meer van dergelijke verzamelingen over verschillende onderwerpen te publiceren.

Hij deed al dit belangrijke werk nederig en rustig, op een bescheiden manier, zonder op zoek te gaan naar lof of publiciteit voor zichzelf. Bovendien was hij behulpzaam, vriendelijk, hoffelijk en gastvrij voor iedereen die hij ontmoette. In feite wachtte hij thuis op een vriend die hij had aangeboden te helpen met een persoonlijke behoefte, toen hij overleed voordat zijn vriend arriveerde. De woorden uit de koran die ik citeerde zijn op hem van toepassing:

فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

“En aangaande hen wier goede werken zwaar wegend zijn, dit zijn degenen die slagen.” (23:102)

En hij gehoorzaamde inderdaad aan het advies van de koran dat hierboven werd genoemd: “En geef uit van wat Wij u hebben gegeven, aleeer de dood tot een van u komt”. Hij zou hier geen spijt van moeten hebben.

Moge Allah hem vergiffenis schenken, hem in Zijn barmhartigheid toelaten, al zijn diensten aanvaarden, hem bij de rechtvaardigen voegen die eerder zijn heengegaan en zijn nabestaanden hulp en troost geven. *Āmīn*.

En moge Allah ons allen in staat stellen om de beperkte tijd die we in dit leven hebben te vullen met goede daden van allerlei aard. *Āmīn*

Gepubliceerd door: *IslamLab*

Vertaald door: Reza Ghaforkhan